

DUKWÁ SUUN TAHWEJ SI RIH NÌHYAJ GWÌI ATXEÉ XUMANH CALIFORNIA

DFEH

YANJ DUXINGAH NUGWANH-AN

Dukwá Suun nìkàj yuhunj Suun-un ngà Weh-e (DFEH) Nánj Rahyanh-an wwin Dukwá Suun Tahwej si rih nìhyaj Gwì-i Xumanh California. DFEH wwin saa hyaj aráj xinaa gwì-i Nugwanh nùkwaj Ahninh sùn-un dah si gihyaj ninj nin hngò gwì-i asì gàtsij nin hngò gwì-i riyaan suun-un asì ruwá dukwá nin, asì hngò yuj aneh rasuun-un asì hngò yuj yaan hnìnj sisàhànj Dukwá Suun, dàaj nànj nej Nugwanh Ahninh Suun-un gwendáa sì gihyaj xihì nin hngò gwì-i màan gwendáa aníin ruwáa ahnanh nin xihí gwìi dan asì dúhwèj nin hngò gwì-i. Wà nìkà ruwáa DFEH sisì daranh nej gwìi mmàn California, dàj nànj gawin waa danj nin, gà nìn gimàn nin dah sì gihyaj ninj à hngò gwì-i nin.

SUUN-UN

Tahwej nin raxihít dah sì dugunánj nin sòh riyaan suun-un, dah sì gatsij nin sòh riyaan suun-un, dah sì gatxiín gihyaj dukuu nin sòh riyaan suun-un gah dah ahngóo gwìi hyaj suun ngàt, asì awin nànj ahngóo txreej wwin ruwáa nin gihya ninj nin sòh màan gwendáa ahngóo yaan-an wwínt, asì nìnìn xihnih gwìi xiyànj wwínt, asì nìnìn tun nikàjt, asì nìnìn xumanh-an hnáht, asì síf ngà xanà-a wwínt, asì wà hngò xihì nitaj si áhnìnj gàrà suun wehét nee kuút, asì nìnìn sinùgwành Yahaanj-an nikòht, asì xihí yyoh wàjt (40 taá doj), asì awin nànj ahngóo saa hyaj ruwáa nin gihyaj ninj nin sòh. Dàaj nànj, wà dàhàj saa dugumíin Dukwá Suun-un xihí nej danj gwìi atxeé-e, danj gwìi xiyànj-an nìn Nánj ahmiin nin.

DÀJ HYAJ NINJ NIN HNGÒ GWÌI-I:

- **Awin xumanh hnah nin/awin tun wwin nin** “Gatxiín hyaj dukuu síf rikíi suun nej gwìi hyaj suun riyaan si màan gwendáa ahngóo xumanh-an (asì nìnìn tun nikàj si) gah dah nej gwìi wwin xiyànj yya Xiyaán Rahyanh-an, andaj si wé gè suun-un hyaj yúnj nìn txrùn yúnj gah dah nej si.”
- **Nìkòh nin yúnj.** “Nìgànj ahmiin dukuu gwìi hyaj suun ngàj xihí nej gwìi atxeé-e ngà nej gwìi hnàh xiyáan, nìn nahwej síf rikíi suun-un riyaan yúnj nùnj wwin si gihyaj si dah sì duguhninh nej si gahmìn dukuu nej si mán.”
- **Màan gùrin Nánj Rahyanh-an.** “Taj síf rikíi suun-un riyánj sisì dahwíi gahmìn Nánj Rahyanh-an, andaj si diyúu naránj ruwáj wwin, asì ngàa núnj hyaj súnj, nitaj hngò yanj taj si dahwí yúnj gahmìn yúnj nugwanh nan mán.”
- **Ngàa dunáa ahminh.** “Hyaj dukuu txre síf rikíi suun-un riyánj màan gwendáa dunáa ahmíin Nánj Rahyanh-an, andaj si daranh nej gwìi hyaj suun ngàj nìn nej gwìi hnàh gíran unin wehé nin si táa.”
- **Ngàa nanikàj-a si ahmiin gakinh-in si riyunh.** “Gataj síf rikíi suun-un sisì gàkinj si nej dukwá suun nìkàj yuhunj nej gwìi atxeé-e dadinh gahmiin gakiín sisì hyaj dukuu nej si yúnj riyaan suun-un.”
- **Natxinh nahanj nej si gwìi atxeé-e.** Sì gahwe nàtxinh nahanj síf rikíi suun-un xihí danj hngò gwìi atxeé-e ngàa atxiín si suun-un asì àh hyaj suun si, dàj doj si, dahwí síf rikíi suun-un nàtxinh nahanj si dadinh dàaj taj Nugwanh Ahninh-in xihí gwìi atxeé-e.
- **Saa natxinh-in si gwendáa nàwin nin gwìi xiyànj-an.** Hngò gakinh-in wwin sisì saa natxinh-in si gwendáa nàwin nin gwìi xiyànj-an wwin gwendáa gihyaj ninj nin asì ruwáa nin gihyaj ninj nin nej gwìi atxiín nàwin danj nin asì nej gwìi hyaj suun-un màan gwendáa hnàh nin

TAHWEJ XUMANH CALIFORNIA SI RIH NIHYAJ GWII ATXEÉ-E

YANJ DUXINGAH NUGWANH-AN

ahngóo xumanh-an, asì nìnìn tun nikàj nin, dàj doj si gà níhnìnj tahwej nin riyaan xihí nin.

- Gwendáa gâtxìnj nahanj rèh doj xihí danj gwii atxeé-e, xihí si nàwin xiyànj hngò gwii-i, asì Nánj ahmiin nin riyaan suun-un, nihyaj rèh yanj Nugwanh Ahninh-in “California Code of Regulation, Title 2, Section 11028.”

Sisì màhán rèh gihyaj ninj nin riyaan suun-un nìn, gâhwe girih nihyaá rèh nàruhwee nin duhwee rèh saa àh gâtxin, saa yyàaj hnah-a, natu yún rèh riyaan suun-un, asì ahngóo txrej gihyaj yya gakin-in.

Sisì ruwáa rèh ginihín rèh doj xihí nugwanh nan, gâhwe gâtù rèh yuj nan:
www.dfeh.ca.gov/employment/

SUUN DÚHWÈJ-E

Tahwej nin raxihí rèh dah sì gihyaj ninj nin riyaan awin nànj yuj aneh rasuun-un, dàj ròh nej weh li aneh rasuun-un, weh aneh niyaa-a, dukwá gonohó nìn ahngóo nej saa dugwaneh gonohó.

Tahwej nin daranh nej gwii atxeé-e dah sì gihyaj ninj nin àh hngò gwii-i màan gwendáa nìnìn yaan-an wwin nin, nìnìn xihnih gwii xiyànj wwin nin, nìnìn tun nikàj nin, nìnìn xumanh-an hnah nin, sí-i asì gwii xàná-a wwin nin, asì wà hngò xihí nitaj si áhnìnj gàrà suun wehé nin nneè kuú nin, asì nìnìn sinùgwànH Yahaan-j-an nikòh nin, asì awin nànj ahngóo saa hyaj ruwáa nin gihyaj ninj nin sòh, dàj ròh Nánj ahmiin sìnìn nin, dàj waa danj nin gâtxè nuun nin ruwáa xumanh nan, asì gwii xiyànj-an wwin nin.

DÀH WAA GAKINH-IN XIHÍ SI HYAJ NINJ NIN GWII-I:

- “Sì girihinj hngò weh dúhwèj gagah-a riyánj sisàh sì gâhwe gîdigaán sisì gwii nikàj yanj wwiín ruwáa xumanh nan.”
- “Nun gâhwèj hngò weh dúhwèj niyaa-a gùdùhwe nej si riyánj ngà nej dugwihif dadinh sé Xiyáan Rahyanh-an wwin yúnj.”
- “Úta ganahwì gihyaj dukwá gonohó gâh dah ahngóo gwii ahnanh-an dadinh nun nihin wehé nej si sisì gwii xiyànj-an wwiín asi wà dáan atxéé ruwáa xumanh nan.”

Sisàh hngò weh dúhwèj rasuun-un gihyanj ninj sòh rúh waj nin, gâhwe nàruhwee nin gakin nan hngà \$4,000 dólár.

Sisì ruwáa rèh ginihín rèh doj xihí nugwanh nan, gâhwe gâtù rèh yuj nan:
www.dfeh.ca.gov/unruh/

WEH-E

Tahwej nin xihí rèh dah sì dugunánj nin dukwá rèh, dah sì gahwej nin rìkì nin hngò weh-e, gwendáa sì gâhnèj xàkàn nin doj duhwee weh rihinj rèh, gwendáa sì garáj xinaa nin rùgúnj yuhunj nin nàgihyaá rèh dukwá rèh, asì awin nànj ahngóo saa hyaj ruwáa nin gihyaj ninj nin sòh, màan gwendáa ahngóo yaan-an wwiín, asì nìnìn xihnih gwii xiyànj wwiín, asì nìnìn tun nikàj, asì nìnìn xumanh-an hnáht, asì síí ngà xaná-a wwiín, asì wà hngò xihí nitaj si áhnìnj gàrà suun wehét nneè kuút, asì nìnìn sinùgwànH Yahaan-j-an nikòht, asì sahaanj hyaj gánáant, asì awin nànj ahngóo saa hyaj ruwáa nin gihyaj ninj nin sòh.

Sisì hngò weh dúhwèj rasuun wwin síí rihinj weh nneè rèh nìn, wé nànj sì gâhwe girih nihyaá rèh tahwej nin dah sì gihyaj ninj nin sòh ruwáa dukwá rèh, hyaj si gwii xiyànj-an wwiín rèh, asì wà daá rèh gâtxè nuun rèh ruwáa xumanh nan, asì Nánj ahmiin sìnìn rèh.

DÀH WAA GAKINH-IN XIHÍ SI HYAJ NINJ NIN GWII-I

- “Wèh dúhwèj rasuun-un nikàj yuhunj nej xihnih weh yaan nneè gataj si gùnií sisì gâkìnj si nìn gùtâh si gakin-in riyaan dukwá suun nikàj yuhunj gwii axtéé sisàh sì gâháan ahngóo weh-e.”
- “Gawin ruwáa hngò síí dùkwà-a gâhnè xàkàn si duhwee weh girihín dadinh sé gwii xiyànj mmàn Xiyáan Rahyanh-an wwiín.”
- “Dúhwèj ngò xihnih weh nùgwànH-an weh nàkà-a sanìn nun gàrà xinaa nej si dùgwatúu yanj girihij hngòoj dadinh sé gwii xiyànj mmàn Xiyáan Rahyanh-an wwiín.”
- “Nun gâhwèj hngò weh dúhwèj weh-e gîdigán nej si nej weh gâhwe nàrùnh dadinh nun gâhngà ruwáa xumanh Xiyáan Rahyanh-an mán.”

TAHWEJ XUMANH CALIFORNIA SI RIH NÌHYAJ GWÌ ATXÉE-E

YANJ DUXINGAH NUGWANH-AN

DFEH

Sisì gihyaj ninj nin sòh nìn nun gàhwèj nin rìkì nin weh ruwáat rúh waj nìn, gàhwe gírìh nìhyaát rìkì nin weh nun gàhwèj nin rìkì nin, sahaanj gixitinh gihyaát, nìn awin nànj ahngóo saa gàhwe nàruhwee nin.

Sisì ruwáa rèh ginihín rèh doj xihí nugwanh nan, gàhwe gátù rèh yuj nan:
www.dfeh.ca.gov/housing/

AHWIH NIN GWÌ-I GWENDÁA WÀ HNGÒ SAA XUMÁAN RUWÁA NIN

Tahwej nin xihí rèh dah sì gahwih nin, sì gataj nin gàhwìh nin sòh, dugwìh rèh, asì nej rasuun sihyaát rèh. Suun ahwih-i asì wwin ruwáa nin gàhwìh nin sòh màan gwendáa nìnìn yaan-an wwínt, nìnìn xihnih gwì xiyànj wwínt, nìnìn tun nikàjt, nìnìn xumanh-an hnáht, sí-i asì gwì xàná-a wwínt, asì wà hngò xihì nitaj si áhning gàrà suun wehét nneè kuút, asì nìnìn sinùgwành Yahaanj-an nikòht, asì gwì xiyanj-an wwínt, asì Nánj ahmiin sìnìnt, asì wa daánt gàtxè nuun ruwáa xumanh nan, asì awin nànj ahngóo saa hyaj “gàhwìh” nin sòh asì “ruwáa nin gàhwìh” nin sòh.”

DÀJ HYAJ NIN AHWIH NIN GWÌ-I GWENDÁA WÀ HNGÒ SAA XUMÁAN RUWÁA NIN

- “Gatxa tandúj hngò gwì nun nihiín riyánj nìn gataj nin gùniín sisì nàhànj yuj gahnaá.”
- “Hngò gwì hyaj suun ngàj gutah hngò txreej-e xitxraá sikàrrúj máan gwendáa nitaj si ahmiin wehé Nánj Rahyanh-an.”
- “Gagwáj gwì nnèe xihniín dukwaá nìnànj nugwanh kìj-i riyánj.”

Sisàh gahwih nin soh màan gwendáa wà dah aníin ruwáa nin nihin nin sòh rúh waj nìn gàhwe gàhànj gùtàht gakinh-in riyaan polisíya. Wé nànj si gàhwe gàhànj gùtàh rèh gakinh-in riyaan DFEH, nìn gàhwe gírìh rèh gihyaj anéj nin gwì hyaj xihì sòh, dàaj nànj gàhwe gírìh rèh nàruhwee nin ngà sahaanj-an gwendáa gihyaj xihì nin sòh.

Sisì ruwáa rèh ginihín rèh doj xihí nugwanh nan, gàhwe gátù rèh yuj nan:
www.dfeh.ca.gov/hateviolence/

NEJ SUNDUJ-U NGÀ NEJ SUUN NÌKÀJ YUHUNJ CALIFORNIA ASÌ HNÌNJ SAHAANJ XUMÀNH-AN

Daranh nej sunduuj-u nga nej suun nìkàj yuhunj California asì hnìnj sahaanj xùmành-an nìn dahwi man dàgawin man Nugwanh Ahnih Sùn Nìkàj Yuhunj Gwì-i. Gàhwe si nitaj si wà nìhnìn dàhàj nej sunduuj nan ngà nej suun ahwi California riyaan daranh nej gwì atxée-e, sanìn àh hngo nin sì gahwe gihyaj ninj hngò gwì atxiín gírìh nin sundduj dan, asì ah nìkàj nin sunduuj dan màan gwendáa nìnìn yaan-an wwínt, nìnìn xihnih gwì xiyànj wwínt, nìnìn tun nikàjt, nìnìn xumanh-an hnáht, sí-i asì gwì xàná-a wwínt, asì wà hngò xihì nitaj si áhning gàrà suun wehét nneè kuút, asì nìnìn sinùgwành Yahaanj-an nikòht, asì awin nànj ahngóo saa hyaj ruwáa nin gihyaj ninj nin sòh.

DÀH WAA GAKINH-IN XIHÍ SI HYAJ NINJ NIN GWÌ-I

- “Andaj si gàhwe gírìkì nin sunduuj gatxiín gwendáa gwì wà lij nìkàj nehej ngà gwì gàtxin sahaanj-an, sanìn xihnih nìkàj yuhunj nej sunduuj nan nìn, nun gàrà xinaa nin dadinh nìn xihnih gwì xiyànj-an wwiín. Hnìnj sahaanj xùmành-an riki nej sunduuj nan.”
- “Nej weh eskweláa nìkàj yuhunj dukwá suun yaan wàj nej dahniín nun gàhwèj nin dùnáj nin dukuu nej dahniín màan gwendáa nìnìn tun nìkàj yúnj”.
- “Hngò dukwá gonohó ráj xinaa Medi-Cal gihyaaj dukuu nin ngàj màan gwendáa hnàj ahngóo xumanh-an.”

Awin nànj sunduuj-u asì suun-un, yaan hnìnj si sàhànj dukwá suun-un nìn, gàhwe gàhnè nìn dàhàj sahaanj-an asì daranh sahaanj-an sisàh gihyaj ninj nin hngò gwì-i, nìn gwì gihyaj ninj nin dan gàhwe gírìh nin angóo sunduuj-u.

Sisì ruwáa rèh ginihín rèh doj xihí nugwanh nan, gàhwe gátù rèh yuj nan:
www.dfeh.ca.gov/statefundedprograms/

TAHWEJ XUMANH CALIFORNIA SI RIH NÌHYAJ GWÌ ATXÉÉ-E

YANJ DUXINGAH NUGWANH-AN

DFEH

NGÀA DÚHWÈJ NIN GWÌ-I

Nugwanh Ahninh Sùn Xumanh California tahwej man daranh gwì-i, nitaj si gàwin si waj asì nitaj danj nin gàtxè nuun nin ruwáa xumanh nan, nej gwì dúhwèj nin gwendáa gìngaj nin ngà ahngóo gwì-i, asì gíhyaj suun txre nin. Wà ahnanj sísì hngò síí rikíi suun-un asì awin nànj ahngóo xihnih-in ruwáa nin gíhyaj gwesáa nin gíhyaj suun gwì atxiín suun asì gwì àh hyaj suun-un màan gwendáa hnàh nin ahngóo xumanh-an.

Dàaj nànj, sísì gudúhwèj nin sòh asì awin nànj ahngóo gakin-in nìn, gàhwe gírìh rèh rikíi nin visa U asì visa T sisàh rugúnj yuhunj rèh dukwá suun-un gídahaa nin nej gwì gíhyaj gakin dan.

Sísì ruwáa rèh gínihín rèh doj xihí nugwanh nan, gàhwe gètù rèh yuj nan:
www.dfeh.ca.gov/humantrafficking/

Sísì aníin ruwáa rèh sísì gíhyaj ninj nin sòh nìn, gàhmìn rèh ngà DFEH.

GÙTÀH RÈH HNGÒ GAKINH-IN

Dukwá Suun nìkàj yuhunj Suun-un ngà Weh-e
dfeh.ca.gov

Gàhmìn txré rèh riyaan teléfono: 800.884.1684
TTY: 800-700-2320

Sísì wà ahnánh rèh nìn nihyanj rèh rùgúnj yuhunj nin sòh nìn, gàhwe rùgúnj yuhunj DFEH gùtàh rèh gakin-in. Gàhmìn rèh ngà yúnj riyaan gohngò nej gagah hnàh xàtàh doj, asì nej gwì nun unin, nej gwì nahwe gàhmìn, gàrà suun rèh Suun Nadugwatxiín California (711).